

Information and Communications Technologies
OECD Information Technology Outlook 2008

Summary in Finnish

Tieto- ja viestintäteknikat

OECD Tietotekniikkakatsaus 2008, suomenkielinen tiivistelmä

Suomenkielinen tiivistelmä

- Tietotekniikalla ja laajakaistayhteyksillä on suuri merkitys taloudellisten muutosten, yritysten rakennejärjestelyjen, osaamisen ja työllisyyden kannalta sekä talouskasvun ja kuluttajien saamien etujen kannalta. Tässä katsauksessa kuvataan viimeaikaisia markkinoiden muutoksia ja aloja, jotka tuottavat IT-tuotteita ja -palveluita. Katsaus kattaa myös tieto- ja viestintäteknikan (ICT) globalisaation ja ICT-pohjaisen kansainvälisen hankinnan.
- Katsaus analysoi palveluiden jakelun maailmanlaajuisen muutoksen sekä Kiinan ja Intian nousun uusiksi ICT-tuotteiden ja -palveluiden mahtimaiksi. Lisäksi käydään läpi digitaalisen sisällön tärkeys tietyillä aloilla sekä sen vaikutus arvoketjuihin ja liiketoimintamalleihin. Lisäksi tutkitaan tekniikan kehityksen mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Tällaisia uusia tekniikoita ovat esimerkiksi kaikenkattavat verkot, paikkatietopalvelut, luonnonkatastrofeista varoittavat järjestelmät, osallistumisen mahdollistava WWW ja tietotekniikan konvergenssi nano- ja biotekniikan kanssa. Kirjassa on StatLinks-tilastoja sekä tilastokuvaajien ja perusdataan osoittavien tilastotaulukoiden URL-osoitteita.

ICT-ala on hidastunut taloustaantumun edetessä, mutta kasvu jatkuu edelleen joillakin markkina-alueilla ja joissakin tuotteissa

ICT-sektorin näkymät ovat heikentyneet maailmantalouden taantumun melskeissä...

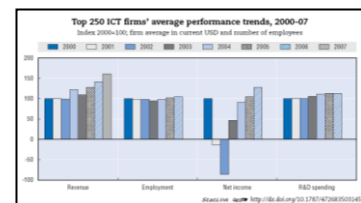
ICT-sektorin näkymät ovat huomattavasti heikommät kuin menneinä vuosina. Kun taloudelliset olosuhteet heikkenevät, OECD-alue on taantumun kourissa ja yritysten ja kuluttajien luottamus putoaa jyrkästi, ICT-budjettiennusteita on jouduttu hilaamaan reilusti alaspäin. Makrotalouden ennusteet, lyhyen aikavälin sykliset tunnusluvut sekä yritysten ja kuluttajien aktiviteettitaso osoittavat, että ICT:n kasvu OECD-maissa jää vuonna 2008 vuoden 2007 tasosta, jolloin se oli noin 4 %. Kasvu ei ole kuitenkaan romahtanut vielä samaan tapaan kuin vuosina 2001 - 2002, kun ICT-kupla puhkesi. Tähän mennessä ICT on menestynyt jonkin verran paremmin kuin OECD-maiden talous yleisesti.

Seuraavien 18 kuukauden aikana ICT:n kasvu on todennäköisesti negatiivista OECD-alueella. Luvassa on merkittävää turbulenssia, kun rahoitusala käy läpi rakennemuutosta ja reaalitalous käy syvän taantumun puolella. IT-palveluiden ja ohjelmistojen ala kuitenkin kasvaa yleisesti uusien Internet- ja viestintätuotteiden myötä ja infrastruktuuri-investointien myötä. Ne kuuluvat nykyään arkipäivään ja ovat osittain taantumankestäviä. Yleistä nousua ei voida kuitenkaan odottaa ennen vuoden 2009 loppua ja ennen kuin BKT pääsee uudelleen kasvu-uralle. Vuoden 2009 jälkeen ICT:n kasvu voi olla hieman nopeampaa kuin BKT:n kasvu, kun uusia infrastruktuureja ja tuotteita kehitetään. Uusien ICT-investointien rahoitus on kuitenkin edelleen liiketoiminnallinen ja poliittinen haaste.

... mutta keskipitkän aikavälin kasvu nojaa osittain uusiin tuotteisiin ja OECD-alueen ulkopuoliseen kasvuun

ICT-sektorin pidemmän aikavälin näkymät riippuvat siitä, jatkavatko yritykset ja kuluttajat uusiin ICT-tuotteisiin ja -palveluihin sijoittamista suhteellisen runsaasti sekä siitä, pääsevätkö OECD-taloudet uudelleen kasvu-uralle, joka hitaanakin kompensoi nykyistä taantumaa ja nykyisiä OECD-talouksien epävarmuuksia. OECD-maiden ulkopuoliset taloudet muodostavat yli 20 % maailman ICT-markkinoista. Brasiliassa, Kiinassa, Intiassa, Indonesiassa ja Venäjällä kasvu oli vuosina 2003 - 2007 jatkuvasti yli 20 %. Noin 50 % ICT-tuotteiden tuotannosta tulee muista kuin OECD-maista. Nämä maat, etenkin Kiina ja Intia, ovat vahvistaneet asemiaan suurimpien ICT-yhtiöiden kotipaikkana. Keskipitkällä aikavälillä vienti kehittyviin maihin hidastuu. OECD-maiden ulkopuolella kuluttajahintojen nousu on leikannut kulutusta. ICT-alan työpaikat vähenevät OECD-maissa,

250 suurimman ICT-yhtiön keskimääräinen suoritustaso, 2000-07

kun yritysten ja kuluttajien budjetit leikataan ja kun kilpailu OECD-alueen ulkopuolelta ja alan rakennejärjestelyt kiihtyvät.

Pidemmillä aikavälillä ICT-ala kasvaa, ICT:n merkitys työllistäjänä korostuu ja puolet riskipääomasta menee ICT-yhtiöille.

Kun katsotaan kehityskulkua ennen nykyistä finanssikriisiä, ICT-sektori menestyi hyvin vuodesta 2002 eteenpäin. Selityksenä oli reaalin kasvu ja OECD-alueen ulkopuolisten maiden vahva talouskasvu. Menestyksen takana oli ICT-tuotanto ja alan vienti sekä kotimarkkinoiden kasvu. Tällä hetkellä ICT-sektori muodostaa yli 8 % OECD-maiden BKT:stä ja työllistää yli 15 miljoonaa ihmistä. Maailman 250 suurinta ICT-yhtiötä (jotka tarjoavat noin 70 % of OECD-maiden ICT-työpaikoista) kasvoivat 12 % vuonna 2007 ja niiden maailmanlaajuinen liikevaihto nousi 3,8 biljoonaan dollariin. ICT-valmistukseen keskittyvät OECD-maat kuten Korea, Suomi, Japani ja Unkari säilyttivät kilpailukykyänsä ja olivat ICT:n nettoviejiä viime vuosina ja tilanne jatkuu samana.

ICT-taidot ovat tärkeässä asemassa kasvun kannalta, koska näitä taitoja tarvitaan laajasti taloudessa. Yli 4 % kaikista työpaikoista kuuluu ICT-asiantuntijasektorille ja tämä osuus kasvaa nopeasti. Yli 20 %:ssa kaikista työpaikoista käytetään paljon ICT-tekniikkaa. Ala on nauttinut tasaisesta riskipääomavirrasta. Vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla Yhdysvalloissa ICT-riskisijoitukset olivat samalla tasolla kuin vuonna 2007. Noin puolet Yhdysvaltain riskipääomasta suuntautuu ICT:hen ja etenkin ohjelmistoihin sekä Web 2.0 -sovelluksiin. Paljon pääomaa on saanut myös ICT-intensiiviset ympäristö- ja energiatekniikat. Sijoituksista irtautuminen on kuitenkin ollut vaikeaa luottolaman vuoksi ja uusien hankkeiden rahoitus kohtaa vakavia haasteita keskipitkällä aikavälillä.

Maailmanlaajuinen rakennemuutos jatkuu nopeana

Maailmanlaajuinen rakennemuutos jatkuu ja voimakkaan kasvun jälkeen ICT-kauppa hidastui vuonna 2008

Maailmanlaajuinen ICT-kauppa kasvoi voimakkaasti yli 3,5 biljoonaan dollariin vuonna 2006. OECD-alueen osuus maailman ICT-kaupasta laski 56 prosenttiin. Heikentyvä talous hidasti ICT-kauppaa vuonna 2007 ja se hidastui vielä lisää vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla johtuen heikommasta kasvusta niin Yhdysvaltain tuonnissa kuin Aasian viennissäkin. ICT-vienti jatkui kuitenkin vahvana vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla ja vienti kasvoi joissakin maissa (esim. Kiina, Korea, Malesia, Meksiko, Thaimaa ja Itä-Euroopan maat) OECD-maiden kysynnän jatkuessa vaikkakin aiempaa hitaampana ja kehittyvien talouksien kysynnän ollessa vahvaa (etenkin Lähi-itä,

latinalainen Amerikka ja Afrikka). Koska talouden alamäki on ollut jyrkkä OECD-maissa ja alamäki on alkamassa myös muualla, ICT-kauppa hidastuu väkisin entisestään.

Kiina pysyy ehdottomasti suurimpana ICT-tuotteiden viejänä...

Kiinan vienti nousi 360 miljardiin dollariin vuonna 2007 ja ohitti näin EU15-maiden ja Yhdysvaltojen yhdistetyn ICT-viennin. Kiinan viennin kasvu kuitenkin hidastui noin 10 prosenttiin vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla ja laskee edelleen. OECD-maista Korean vienti yli kaksinkertaistui vuodesta 2001 ja saavutti lähes 100 miljardin dollarin tason vuonna 2007 eli tuli hyvin lähelle Japania.

... ja ICT:hen liittyvät suorat ulkomaiset sijoitukset saavuttivat uuden ennätyksen ja putosivat sitten voimakkaasti vuonna 2008

ICT:hen liittyvät suorat ulkomaiset sijoitukset saavuttivat historiallisen ennätyksen vuonna 2007, mutta vuonna 2008 lasku oli jyrkkää. Toipumista on ennakoitu vasta vuoden 2009 jälkeiselle ajalle. Vuonna 2007 noin viidesosa kaikista rajat ylittävistä fuusioista ja yrityskaupoista oli ICT:hen liittyviä (170 miljardia dollaria). Kauppojen kohteena ja alkuperämaana on yhä useammin OECD-alueen ulkopuolinen maa. BRICS-maat ovat olleet erityisen aktiivisia. Vuonna 2008 maailmanlaajuiset fuusiot ja yrityskaupat vähenivät selvästi ja suorat ulkomaiset sijoitukset laskivat. Tilanne jatkuu tällaisena, koska yritysten on vaikea saada rahoitusta.

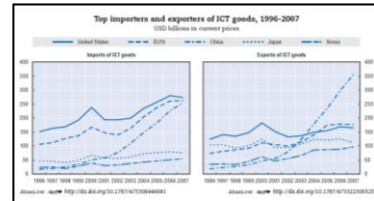
ICT:n T&K ja innovointi kasvun moottoreina

ICT-sektori käyttää selvästi eniten rahaa T&K-työhön...

OECD-maissa ICT-ala käyttää lähes 2,5-kertaisen määrän rahaa tutkimukseen ja tuotekehitykseen (130 miljardia dollaria vuoden 2000 hinnoilla) kuin autoala ja yli kolminkertaisen määrän lääkealaan verrattuna. T&K-budjetit ovat erityisen vahvoja palveluissa ja ohjelmistoissa, koska nämä alat ovat laajentuneet nopeasti. Yhdysvallat vastaa noin 40 prosentista kaikesta OECD-alueen ICT-alan T&K:sta. EU15-maiden osuus on hieman alle 25, Japanin 22 ja Korean 9 prosenttia.

ICT-sektorilla on lähes miljoona tutkijaa, joista noin puolet ovat Yhdysvalloissa. ICT-tutkimuksessa keskitytään seuraavan sukupolven tuotteiden perustekniikoiden kehittämiseen. Uutena kehityskulkuna on ollut voimavarojen suuntaaminen suuriin ongelmiin, kuten ilmastonmuutos ja terveydenhuolto.

ICT-tuotteiden tärkeimmät tuojat ja viejät, 1996-2007

... suurimmat ICT-yhtiöt tekevät paljon T&K-työtä ja T&K:n organisaatio on muuttumassa

Tärkeimpien ICT-yhtiöiden T&K-budjetit nousivat vuonna 2006 yhteensä 151 miljardiin dollariin ja kasvu jatkui 2007. 100 suurinta T&K-yhtiötä käytti lähes 7 % liikevaihdostaan T&K:hon. Yhdysvaltojen ja Japanin ICT-yhtiöt ovat edelleen johdossa suurella marginaalilla, mutta korealaiset yhtiöt kurovat etumatkaa kiinni. ICT:n T&K-budjetit OECD-maiden ulkopuolisissa ICT-yhtiöissä (Kiina ja Intia sekä muut kehittyvät taloudet) ovat vertailussa pieniä, mutta nousu on nopeaa.

Julkisesti rahoitettu tutkimus, maailmanlaajuiset tutkijaverkostot sekä yhtiöiden väliset T&K-kumppanuudet ja -liitot ovat tärkeitä innovaation moottoreita. T&K-kumppanuudet ja -liitot ovat levittäytyneet uusille maantieteellisille alueille ja eri tieteenalojen välille. Vaikka trendi onkin kohti globaaleja tutkimusverkostoja, näiden verkostojen keskukset ovat keskittyneet muutamille alueille OECD-maissa. Muutaman paikan tärkeys on nousussa. Esimerkkeinä voidaan mainita Shanghai, Haifa ja Bangalore sekä vähemmässä määrin Kiinan Taipei, Malesia ja Singapore.

ICT:n ulkopuoliset yhtiöt tekevät yhä enemmän ICT:hen liittyvää tutkimusta ja ICT-patenttien määrä on kasvussa.

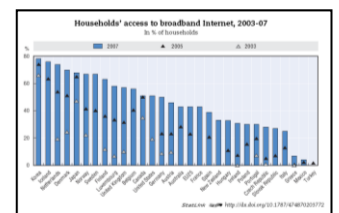
Joissakin OECD-maissa ei-ICT-yhtiöiden tekemä osuus ICT-alan T&K:sta on noussut 25 prosenttiin. Tätä T&K-työtä tehdään monella eri sektorilla, kuten autoalalla, rahoitusalailla ja puolustusteollisuudessa. Tämä liittyy sulautettujen järjestelmien ja ohjelmistojen merkityksen kasvuun ICT- ja ei-ICT-tuotteissa. ICT:hen liittyvien patenttien määrä kasvoi voimakkaasti 1990-luvun puolivälistä vuoteen 2005. Yhdysvallat, Eurooppa ja Japani ovat edelleen kansainvälisten patenttisovellusten määrän kärjessä, mutta Kiinassa ICT-patenttihakemusten osuus kolminkertaistui vuosikymmenessä ja myös Korean patenttimäärät ovat kasvussa.

Laajakaista muuttaa kotitalouksien Internetin käyttöä

Laajakaista on yksi nopeimmin leviävistä tekniikoista...

Laajakaistatekniikka leviää nopeammin kuin hitaat Internet-yhteydet kotona. Laajakaista alkaa olla vakiovaruste PC-tietokoneissa. Vuonna 2007 yli 2/3 kotitalouksista oli varustettu laajakaistaisella Internet-yhteydellä esimerkiksi Tanskassa, Suomessa, Islannissa ja Alankomaissa. Koreassa puolestaan yli 80 prosentilla kotitalouksista on laajakaistayhteys.

Laajakaistayhteydet kotitalouksissa, 2003-07

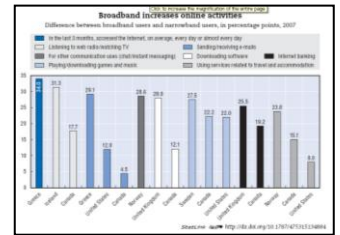
... ja se kiihdyttää online-palveluita...

Laajakaistayhteyden omaavat ihmiset käyttävät Internetiä useammin ja enemmän. Laajakaista edistää verkko-ostoksia, koulutusta, julkishallinnon palveluiden käyttöä, digitaalisen sisällön toistamista tai lataamista ja videopuheluiden käyttöä.

... mutta tulossa on uusi digitaalisen käytön vedenjakaja, joka perustuu sosioekonomiaan

Laajakaistan käyttöä määrittävät sosioekonomiset tekijät, kuten koulutus, tulotaso, ikä, sukupuoli tai käyttöpaikka. Nuoret, korkeasti koulutetut ja paremman tulotason miehet käyttävät Internetiä yleensä useammin ja erilaisiin online-palveluihin. Lapsiperheissä laajakaistan käyttö on yleisempää. Mutta vaikka käyttömahdollisuuksien raja-aidat kaatuvat, digitaalisen käytön vedenjakaja on tulossa.

Laajakaista kiihdyttää online-palveluita

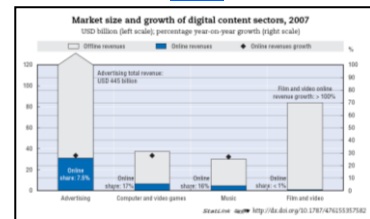
Digitaalinen sisältö kehitty nopeasti kuluttajien myötä

Digitaalinen sisältö muuttaa ICT:tä ja luovia aloja...

Digitaalinen sisältö on tärkeä selittävä tekijä, kun tarkastellaan OECD-alueen laajakaistatilaajien nopeaa kasvua 251 miljoonaan vuonna 2008. Vuonna 2003 luku oli vain 68 miljoonaa. Käyttäjien kasvava määrä on tuonut mukanaan uutta sisältöä. Myös mobiili laajakaista alkaa vaikuttaa sisällön luomiseen ja kysyntään. Hallinta- ja jakelutekniikat lisäävät laajakaistasisällön määrää. Käyttäjät ovat nyt myös sisällöntuottajia.

Yhä suurempi osa sisältöteollisuuden tuloista tulee Internetin kautta toimitettavista tuotteista, mutta erot eri sektoreiden välillä ovat merkittäviä. Mainonta on suurin online-markkina. Vuonna 2007 liikevaihto oli yli 30 miljardia dollaria ja vuotuinen kasvu 30 %. Online-tulot ovat noin kuudesosa tietokone- ja videopelien sekä musiikin markkinoista. Elokuvien kohdalla markkinat kasvavat nopeimmin, mutta lähtötaso oli matala. Käyttäjien luoman sisällön kehitys on ollut nopeaa. Esimerkiksi 40 % Korean Internet-käyttäjistä kuuluu johonkin verkkoyhteisöön. Videosivustot ja sosiaalisen verkottumisen sivustot ovat kehityksen aallonharjalla ja virtuaalisista maailmoista on tullut merkittävä toiminnan keskipiste.

Markkinoiden koko ja kasvu digitaalisen sisällön sektorilla, 2007

Vaikutukset arvoketjuihin ja liiketoimintamalleihin ovat merkittäviä myös ICT-sektorin ulkopuolella...

Tulossa on uudenlaista alojen välistä yhteistyötä ja uudenlaisia kumppanuuksia esimerkiksi sisällön aggregoinnissa ja jakelussa. Jotkin

online-liiketoimintamallit peilaavat offline-malleja (esim. yksikköveloitus) ja jotkin ovat uusia (esim. virtuaaliesineiden myynti). Digitaalisen sisällön avulla on myös entistä enemmän organisoitu käyttäjiä muilla kuin media-aloilla, kuten pankkialalla ja muissa kuin viihdesovelluksissa, kuten julkishallinnon ja terveydenhoidon palveluissa.

... vaikka esteitä on kehityksen tiellä

Alan asettama tavoite digitaaliselle sisällölle eli "missä tahansa, milloin tahansa ja millä tahansa laitteella" on vielä kaukainen. Haasteina ovat yhteysnopeudet, palvelun laatu ja hinnoittelu. Online-sisällön luettelointi on vielä puutteellista ja yhteensopivuus, maantieteelliset käyttörajoitukset ja laitton digitaalisen sisällön levittäminen ovat esteinä digitaalisen sisällön yleistymiselle. Edistyksellisten mobiilin laajakaistan sisältöpalveluiden käyttö ei ole vielä laajaa.

Laajakaistan potentiaali ja todelliset vaikutukset

Laajakaistaverkot ovat olennainen osa taloutta...

Laajakaista mahdollistaa rakenteelliset muutokset, uusien digitaalisten palveluiden luonnin ja se johtaa tehokkaampaan kilpailuun globalisoituneessa maailmassa. Laajakaista tukee ICT-innovaatioita ja esimerkiksi T&K-yhteistyötä. Lisäksi se mahdollistaa tietokoneiden yhteisajot ja tuottaa uusia tapoja organisoida tutkimusta.

... mutta laajakaistan vaikutusten mittaaminen on haaste

Vaikka laajakaistayhteydet ovatkin levinneet nopeasti, kyse on kuitenkin verrattain uudesta tekniikasta, jonka vaikutuksia on hankala erottaa ICT:n yleisistä vaikutuksista. Nopeiden yhteyksien avulla yritykset voivat tehostaa nykyisiä prosesseja, kehittää uudenlaisia sähköisen liiketoiminnan arvoketjuja ja liiketoimintamalleja sekä sopeuttaa toimintaansa. On saatu todisteita siitä, että laajakaistayhteydet lisäävät yritysten määrää ja parantavat työllisyyttä etenkin tietointensiivisillä aloilla.

Laajakaista ja siihen liittyvät sovellukset muuttavat taloudellisen toiminnan ympäristöä samalla tavalla kuin muut tekniset läpimurrot, kuten sähkö ja polttomoottori. Laajakaistan vaikutukset voivat olla suurempia, koska ICT-tekniikan hinta on laskenut dramaattisesti. Tarpeellisten investointien teko osaamiseen ja organisaatioiden rakenteeseen voi kuitenkin kestää ennen kuin laajakaista alkaa tukea kasvua ja työpaikkojen luomista. Yleisesti tunnustettu tosiasia on se, että ICT- ja laajakaistainvestointien lisäksi tarvitaan investointeja

henkilö- ja organisaatiopääomaan.

Haasteisiin vastaaminen? ICT-politiikka vaikeina aikoina

ICT-politiikka laajenee...

OECD-maiden hallitukset integroivat jatkossakin ICT-politiikan kansallisiin strategioihin. Näin pyritään tukemaan talouskasvua, työllisyyttä hyvinvointia ja laajempiakin sosioekonomisia tavoitteita. Tarvitaan koordinoitua, horisontaalista lähestymistapaa julkishallinnon puolelta, koska ICT:n avulla voidaan enenevässä määrin vastata esimerkiksi koulutuksen, terveydenhoidon, ilmastonmuutoksen ja energiatehokkuuden haasteisiin. Noin kolmannes OECD-maista pyrkii keskittämään ICT-politiikan ja mukauttamaan sen laajempaan viitekehykseen. Taloustaantuma todennäköisesti parantaa koordinoitua ja päällekkäisyyksien poistoa, koska budjetteja leikataan ja pitkän aikavälin investointeihin suhtaudutaan aiempaa varauksellisemmin.

... ja prioriteetit muuttuvat...

Vuonna 2008 OECD-maiden hallitusten 10 tärkeintä ICT-politiikan prioriteettia ovat sekoitus perinteisiä tavoitteita (*esim.* julkishallinnon online-palvelut, ICT:n T&K) ja uudempia osa-alueita (*esim.* digitaalinen sisältö ja julkisen sektorin tiedotus). Jotkut hallitukset laajentavat politiikan myös tekniikan ulkopuolelle. Näihin kuuluvat T&K-ohjelmat ja innovaatioiden tukeminen, julkishallinnon tehostaminen online-projekteilla ja laajakaistapolitiikka, jolla pyritään kaventamaan maantieteellisiä ja sosiaalisia raja-aitoja. Online-luottamusta parantavat poliittiset toimet ovat saamassa lisää äänenpainoa. Aiempaa vähemmällä huomiolla on politiikka, jolla pyritään yleisesti ICT:n käytön lisäämiseen yrityksissä, vaikka tekniikan käyttöönottoa tuetaan.

Vuoden 2008 kymmenen tärkeintä ICT-politiikan prioriteettia

- 1 Julkishallinto verkossa, julkishallinto mallikäyttäjänä
- 2 Laajakaista
- 3 ICT:n T&K-ohjelmat
- 4 IT-koulutuksen edistäminen
- 5 Tekniikan käyttöönotto yrityksissä
- 6 Tekniikan käyttöönotto kotitalouksissa
- 7 Alakohtainen koulutus ja oppiminen työssä
- 8 Yleinen digitaalisen sisällön kehitys
- 9 Julkisen sektorin tiedotus ja sisältö
- 10 ICT:n innovaatioiden tuki

*.... samalla tarvitaan parempaa
politiikan arviointia ja koordinointia*

Arviointityö on aiempaa yleisempää, mutta ICT-politiikan ja sen koordinoinnin vaikutuksia täytyy pystyä seuraamaan paremmin.

ICT-politiikka on mukautunut uusiin prioriteetteihin keskittyen samalla ydintoimintoihin. Nämä politiikat testataan sen suhteen, kuinka ne edistävät pitkällä aikavälillä kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä. Myös OECD-maiden ulkopuolella kehitetään ICT-politiikkaa, joka sekä täydentää että haastaa OECD-maiden poliittisia toimia. Tulevaisuuden turvaamiseksi on tärkeää panostaa tutkimukseen, innovaatioihin ja ihmisiin vuonna 2008 alkaneesta taantumasta huolimatta.

© OECD 2009

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alun perin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate Sähköposti: rights@oecd.org faksinumero: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

